

ELAC ADANTE AS-61€ 1499,- per stuk www.servi-q.nl

Na succesvolle producten als de Elac Debut en de Uni-Fi is de hand van Andrew Jones wederom herkenbaar in de nieuwe Adante-series. Is het in de huidige markt nog mogelijk om voor een acceptabele investering erg goede luidsprekers te kunnen bemachtigen? In de luisterruimte staat daarom de Elac Adante AS-61.

Ruud Jonker

EEN MONITOR TE BOUWEN VAN WERELDKLASSE

Andrew Jones heeft inmiddels een reputatie. Onnodig om daarop in te gaan, want er is voldoende over geschreven in de eerder gepubliceerde artikelen over de verschillende modellen van TAD. In het werk dat Jones voor Elac verricht ligt de focus op betaalbare luidsprekers met ongekennde prestaties. Andrew zette de toon met de introductie van de Debut bookshelves en later de vloerstaanders. Luidsprekers die een prijskaartje hebben waar je geen

minuut over na hoeft te denken en die je gewoon even meeneemt op de manier waarop je een stapeltje langspeelplaten of een hoofdtelefoon aanschaft. Het mooie van de voor Elac door Jones ontworpen luidsprekers is dat ze geen hype-geluid hebben dat opvalt in de bekende 'wall of terror'. U kent dat wel bij de gemiddelde hifi-knaller. Het muurtje met luidsprekers, voorzien van een schakelkastje, waarbij de grootste schreeuwer stevast uitverkoren

wordt. Luidsprekers worden bewust ontworpen om sterk op te vallen binnen zo'n gezelschap. De Elac-modellen zijn neutraal. Niets is irritanter dan al die commerciële modellen waar de wereld van vergeven is en die feitelijk wettelijk verboden zouden moeten worden. Misschien dat er nog eens een politieke lobbygroep in Den Haag ontstaat die streeft naar de natuurlijke weergave van geluid. De Elac Debut is een enorm succes. Sluit zo'n setje aan op een buizenset of de beste solid state versterker die beschikbaar is en je hebt pure high-end weergave. Ok, helemaal high-end? Natuurlijk is hier en daar het compromis hoorbaar. Jones moet nou eenmaal voor een bepaald prijsniveau iets ontwerpen. Maar wat er binnen die limieten

mogelijk is, is verbazingwekkend. Uiteraard ontkomen de Elac 'Jones'-luidsprekers niet aan een vergelijking met het grote TAD-voorbeeld. In de luisterruimte staan de verschillende modellen naast elkaar en zijn dus direct te vergelijken met de Elac's. Het is grappig dat deze Elac-luidsprekers onmiskenbaar het 'Andrew Jones'-geluid hebben, zoals bekend van de TAD-modellen. Maar, er zijn uiteraard ook verschillen. De TAD Micro Evolution One is zowat vijf keer duurder dan de hier besproken Elac Adante AS-61. De verschillen zitten met name in resolutie en snelheid. Maar dat mag u ook verwachten voor dat prijsverschil.

ELAC ADANTE AS-61

Als er nou een luidspreker is die super degelijk is, chique en een afwerking op topniveau kent, dan zou u kennis kunnen gaan maken met deze Adante met de bijbehorende floorstands (optioneel). De exemplaren hier zijn in black gloss, maar white gloss en rosewood (palissander) zijn ook beschikbaar. De luidspreker wordt met vier schroeven vastgezet op de eventueel met zand/loodkorrels vulbare floorstand, die door de brede vloerplaat een stabiele basis biedt. Het recensie-exemplaar kwam met schijven die onder de spikes van de stand passen en met rubber op de vloer rusten. Het is daarmee onmogelijk om de luidsprekers te verschuiven in verband met de tuning, maar als ze in de juiste positie staan, kunnen ze niet zomaar van hun plaats. De kracht van deze flink uit de kluiten gewassen mini-monitor is dat het een drieweg is. Dat biedt grote voordelen ten opzichte van de tweeweg architectuur van de meeste mini's, met name op het gebied van dynamiek en homogeniteit. Het front van deze Adante laat een 8-inch conus zien voor het laag. Maar, dat is een passieve radiator. De echte low frequency-driver is 6.5-inch en is intern bevestigd. Voor de Adante-series werd dan ook een speciaal laagstelsel ontwikkeld. Intern heeft elke luidspreker een eigen afgesloten ruimte. Dat geldt voor de concentrische tweeter/midrange driver, die al bekend is vanuit KEF, TAD en de Uni-Fi. De actieve laagdriver bevindt zich in een interne ruimte die twee poorten heeft. Vanuit die ruimte gaat het geluid via de poorten naar een frontbox, waar de passieve radiator zich bevindt. De vloerstaande Adante heeft voor het laag dus drie dubbele kamers. De passieve laagdriver is snel, geeft klanken goed weer, gaat heel diep en heeft een hogere akoestische output dan traditionele bass-reflex systemen. De Adante heeft helemaal geen poorten die geluid naar buiten sturen. Daarmee zijn een aantal problemen van poort-systemen, zoals de bass-reflex, niet aanwezig. Technisch gezien is de interne behuizing die de passieve driver bevat feitelijk een echt akoestisch laagdoorlaatfilter van de tweede orde. Je kunt het elektrische filter dus eenvoudiger opbouwen en dat heeft dan weer geluidsmatige voordelen. Het elektronische filter voor het laag zal ongetwijfeld een simpel enkele orde (first order) ontwerp zijn. De hele techniek achter de Adante geeft dan een frequentiebereik ►

van 41-35.000 Hz bij een rendement van 85 dB en een gemiddelde impedantie van 4 Ohm. Elac adviseert versterkers tot zo'n 160 Watt en deze AS-61 is geschikt, via de zeer chique en robuuste 5-way terminals, voor bi-wiring en bi-amping. Bi-wiring is zeer omstreven. Bi-amping kan voordelen hebben, maar het is dan noodzakelijk om per luidspreker twee identieke versterkers te hebben. Als de versterkers verschillend zijn, frustreer je heel snel de enorme klankmatige homogeniteit van de AS-61. De afmetingen zijn ongeveer 48 x 24 x 44 en het gewicht is 16 kg. De massa blijft gelijk, maar het gewicht is afhankelijk van de plaats op aarde waar deze luidsprekers verblijven.

LUISTEREN

De Adante is niet heel kritisch om aan te sturen, maar het zal duidelijk zijn dat de basiskwaliteit die de Adante biedt niet vraagt om al te voordelige onderpresterende versterkers. Er is werkelijk geen enkel argument te bedenken waarom zo'n setje luidsprekers niet aangestuurd zou mogen worden met het allerbeste dat er op versterkergebied te vinden is. Het verhaal van de winkelier dat er versterkers moeten worden gezocht in dezelfde prijsklasse is nergens op gebaseerd. Maar soms lukt het om een versterker in die bewuste prijsklasse te vinden die de Adante's echt glorieus belicht. In ieder geval is het belangrijk dat deze luidsprekers volledig vrij geplaatst worden en dan ook nog op de goede manier. Graag in een behoorlijke akoestiek en met een fundamenteel goede match tussen de versterker en deze luidsprekers. Accepteer dus geen demonstratie waarbij deze Adante's met anderhalve meter onderlinge afstand tegen de muur staan geplakt, met een audiomeubel/rack daartussen voorzien van een beeldscherm. U hoort dan geen 20 % van waartoe deze weergevers in staat zijn. De Adante's kunnen zo'n volledig homogene en dichte muur van geluid neerzetten. Deze luidsprekers zijn behoorlijk neutraal en lineair. Het laag is van hoge kwaliteit. Het is snel, gaat diep, is zeer goed gedefinieerd en klankmatig sterk. Je hoort precies de klankmatige verschillen tussen

basinstrumenten. Het laag is lineair en lijkt erg op het laag van gesloten systemen. Hier geen gekke sprongen zoals wel gebruikelijk bij veel poortsystemen en absoluut niet zo'n irritante 'one-note-bass'. Dynamisch kan de Adante behoorlijk uithalen en het middengebied is zeer fraai. Het is ook net of er een flink vloerstaand systeem staat te spelen. Bij een goede opstelling is de stage diep en breed. Je hoort ook snel de kwaliteiten van de aangesloten versterker. De Adante doet dus veel meer dan de afmetingen doen vermoeden. Maar, net zoals met de Debut, heeft deze luidspreker intrinsieke kwaliteiten die misschien niet direct opvallen bij een vergelijking met vaak commercieel klinkende luidsprekers. Het is een luidspreker voor muzikliefhebbers, die dicht bij de geluidsmatige eigenschappen van de uitvoering willen blijven en niet zitten te wachten op de eenmalige auditieve kick. Dat neemt niet weg dat de Adante enorm expressief kan opereren bij geschikt programmamateriaal. Bij een beetje fatsoenlijke jazz-track kan het koper er uitknallen, net zoals percussie dat kan. Er is dus geen enkele sprake van zo'n uiterst frustrerend laid back karakter, waarbij het lijkt alsof je naar muziek luistert vanachter een gordijn. De Andante's kunnen je enorm verplaatsen naar de studiovloer.

BEREIKBAAR

Velen zullen het erover eens zijn dat er momenteel teveel luidsprekers, teveel versterkers en teveel kabels aangeboden worden. Het is het 'MeToo' van de hifi-markt. Steeds méér producten zonder duidelijk toegevoegde waarde. Het zou voor iedereen goed zijn als het aantal merken zou worden beperkt tot maximaal tien tot twintig. De overblijvende fabrikanten hoeven dan minder hard te concurreren, verdienen méér en kunnen dan méér geld steken in echte research & development. Binnen het prijssegment waar deze Adante te vinden is, zijn natuurlijk best een aantal monitoren en vloerstaanders die uitstekende prestaties neerzetten. Maar, op dit prijssegment rust zeker nog de verdenking van een 'commercieel' geluid te willen aanbieden en vanwege ►

kostenbesparingen te kiezen voor het gebruik van goedkope materialen en snelle productietechnieken. De Adante valt dan positief op vanwege de echte high-end geluidsmatige prestaties en vanwege de sublieme constructie en afwerking. Hoewel er zeer kostbare luidsprekers bestaan die elke geïnvesteerde euro in sublieme geluidsmatige prestaties omzetten en onmiskenbaar bestaansrecht hebben, is de Adante representatief voor een erg gewenste ontwikkeling in de markt. Elac toont met deze luidspreker aan dat er ook voor een aimabele vraagprijs buitengewone prestaties kunnen worden geleverd. Dat er overtuigende high-end te bouwen is die bereikbaar is en ook nieuwe generaties aan zou kunnen spreken. De Adante is een voorbeeld van een haast ideale prijs/kwaliteitsverhouding.

CONCLUSIE

Het antwoord op de vraag uit de inleiding is 'ja'. Het is mogelijk om voor een bescheiden en volledig acceptabele vraagprijs een monitor te bouwen van wereldklasse. Deze set, samen met de optioneel verkrijgbare statieven, ademt

een enorme luxe en visuele kwaliteit uit. De geluidsmatige prestaties zijn geweldig. Het lijkt of er een enorm systeem staat te spelen dat een muur van coherent en in balans zijnd geluid neer kan zetten. Een super stage, vaak een heel precieze plaatsing, lineair, homogeen, het gaat diep, is dynamisch, neutraal, het middengebied is erg goed, het geluid is a-commercieel, er is voldoende detaillering en het laag is snel en onderscheidend. Luidsprekers die heel veel duurder zijn, kunnen elke eigenschap nog een paar puntjes verbeteren, maar daar moet vaak een aanzienlijk bedrag voor worden afgetikt. Maar de Elac Adante AS-61 monitor is heel veel beter dan een groot aantal luidsprekers dat in dezelfde budgetklasse valt. Big fun toch? ◀